

داکتران بدون سرحد
بی پولی داکتران

د بی پولی داکترانو (ایم ایس ایف) لومړنی څېړنه
په افغانستان کې د کندوز تراما مرکز باندې برید
نومبر ۲۰۱۵

لاندې سند د ۲۰۱۵ کال د اکتوبر په ۳مه په کندوز کې د بي پولي ډاکټرانو (ايم ايس ايف) پر روغتون باندې د هوايي بريد پر مهال او وروسته له بريده د بي پولي ډاکټرانو (ايم ايس ايف) لومړنۍ داخلي څېړنه ده. دا څېړنه د بي پولي ډاکټرانو (ايم ايس ايف) د افغان او نړيوالو کارکوونکو څخه د پلټنو، د داخلي او عامه مالوماتو، د ستلايت د انځورونو تر څنګ په روغتون باندې له بريد مخکې او وروسته انځورونو، د ايميلونو او ټيليفونې خبرو اترو د تبادلې پر بنسټ ترسره شوی دی. دا څېړنه يوه روان بهير دی او له پېښو څخه د بي پولي ډاکټرانو (ايم ايس ايف) د داخلي وروستي راپور ښودنه نکوي.

په کندوز کې د خپلو فعاليتونو د مخکنيو مالوماتو په گډون، دا سند ټولې پېښې، د هغو لپاره چې د پروژې له فعاليتونو سره اشنا ندي په ترتيب سره تر کتنې لاندې نيسي.

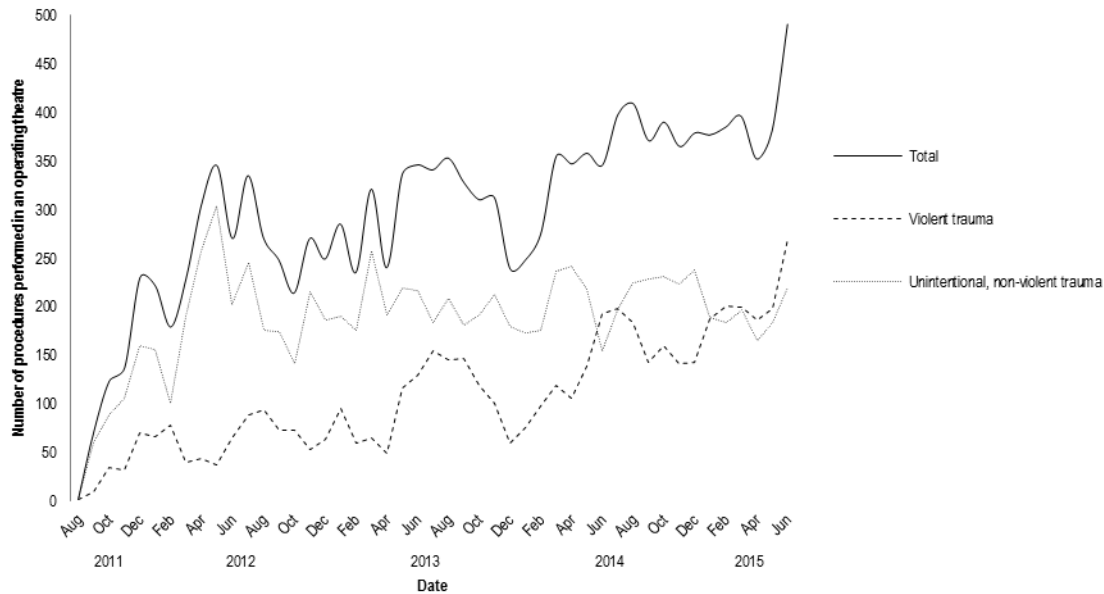
په کندوز کې د بي پولي ډاکټرانو (ايم ايس ايف) فعاليتونه (۲۰۱۱-۲۰۱۵)

بي پولي ډاکټران (ايم ايس ايف) د ۲۰۱۱ زيردیز کال په اگست کې په کندوز کې د کندوز د تراما مرکز (KTC) د پرانستي راهيسې فعاليت کاوه¹. د کندوز تراما مرکز (KTC) د افغانستان په شمال-ختيځ کې د خپل ډول له يواځني روغتيايي مرکز وو. د کندوز تراما مرکز په ترافیکي پېښو، او همدارنگه د بمب په چاودنو او دزو کې ټپي شوو قربانيانو ته د لوړ کيفيت او وړيا جراحي خدمتونه برابرول. روغتون ۹۲ بستري د ناروغانو لپاره درلودې، چې د ۲۰۱۵ کال د سپټمبر په مياشت کې د بسترو شمېر ۱۴۰ ته ورسېد تر څو د ناروغانو د بي ساري داخلي پر وړاندې سنبال اوسي. د کندوز تراما مرکز د بېرني څانگې، درې عملياتي خونو، د مجهزو روغتيايي خدمتونو برخې، همدارنگه ايکسري، درملتون، فزيوتراپي، او د لابراتوار په امکاناتو مجهز روغتون وو. د کندوز تراما مرکز کې په ټوليز ډول ۴۶۰ کارکوونکو فعاليت کاوه. بي پولي ډاکټران (ايم ايس ايف) د ۲۰۱۵ کال د جون په ۲۴مه د کندوز ښار په ۱۵ کيلو مترې کې د چهاردرې په ولسوالۍ کې يو کلينیک پرانيست چې نرسانو د جراحي اړونده ناروغانو لپاره، مخکې له دې چې د کندوز ښار ته راوړل شي، لومړنۍ روغتيايي مرستې برابرولي.

په ۲۰۱۱ زيردیز کال کې، د کندوز تراما مرکز (KTC) د پرانستي راهيسې، له ۱۵،۰۰۰ څخه په ډېر شمېر د جراحي اړوند عمليات ترسره شوي او له ۶۸،۰۰۰ څخه ډېرو سملاسي ناروغانو درملنه شوي ده. لکه څنګه چې په لاندې گراف کې ليدل کيږي، د کندوز تراما مرکز (KTC) کې د ناروغانو ټوليزه شمېره، د ۲۰۱۵ زيردیز کال د لويې شمېرې تر څنګ، په تدريجي ډول لوړيږي.

¹شديده جراحي کې، د بېلګې په ډول، د ماینونو او بمونو چاودنه، دزې، ټپي کېدنې او بریدونه شامل دي. غير ارادي جراحي کې د سرک پر سر د موټرو ټکرونه، لوېدل يا غورځېدل، غير قصدي يا ارادي سوځېدنې، او نور ټپونه شامل دي.

²په کندوز کې د بي پولي ډاکټرانو (ايم ايس ايف) خدمتونه په بشپړ ډول وړيا وړاندې کېدل او د ناروغانو درملنه د هغوی د روغتيايي اړتياوو سره سم، د قومي، مذهبي عقایدو، او يا سياسي تړاو د توپيرونو په نظر کې نيولو پرته کېدله.

په ۲۰۱۴ زیږدیز کال کې، له ۲۲،۰۰۰ څخه ډېرو ناروغانو په روغتون کې روغتیايي خدمتونه ترلاسه کړل او ۴،۲۴۱ جراحي عملیات ترسره شول.

په کندوز کې د بې پولې ډاکټرانو (ایم ایس ایف) فعالیتونه د شخړې له ټولو خواوو سره یوې موافقې ته په رسېدو سره، تر څو زموږ بې طرفه روغتیايي اسانتیاوو درناوی وکړي، د یوې بشپړ او پراخ بهیر پر بنسټ ترسره کېدل. موافقې په افغانستان کې د روغتیايي چارواکو او همدارنګه له اړونده د مخالفو وسلوالو ډلو روغتیايي چارواکو سره ترسره شوې وې. په دې موافقو کې د نړیوال بشري قوانینو د تطبیق وړ ځانګړو برخو ته اشاره شوې ده چې په لاندې ډول دي:

- د ټولو ټپیانو او ناروغانو درملني ته، د کرکې او تبعیض پرته ژمن پاتې کېدل
- د ناروغانو خونديتوب او د کارکوونکو له لوري، د ناروغانو د درملني په بهیر کې، د هغوی د نه خورونې تضمین کول
- د روغتیايي کارکوونکو د روغتیايي دندو د څېړنو څخه خونديتوب او مصونیت
- د روغتیايي خدمتونو او ناروغانو محرمیت ته درناوی کول
- د روغتون په انګر کې د وسلو د نشتون پالیسي ته درناوی کول

د دې تعهدونو پر سر، له ټولو نړیوالو نظامي ځواکونو سره لکه، د امریکا د متحده ایالتونو د منظمو او ځانګړو ځواکونو ځانګو، ناتو یا نړیوال ایتلافي ځواکونو، افغان ملي اردو، ملي امنیتي ادارو، او همدارنګه د مخالفو وسلوالو ډلو نظامي قوماندې تعهد او لاسلیکونه شوي وو. د شخړو او نښتو سیمه ییزو نظامي اړخونو د بې پولې ډاکټرانو (ایم ایس ایف) په روغتون کې د وسلو نشتون په پالیسي باندې توافقي منلی وو.

دا توافق او تړونونه د کندوز تراما مرکز (KTC) کې د وسلو نشتون پالیسي په پلي کولو، د بې پولې ډاکټرانو (ایم ایس ایف) له لوري د بې وسلې ګاردانو یا ساتونکو په ګمارلو، او همدارنګه په سیمه کې له خلکو او د شخړې له ښکېلو خواوو سره د خبرو اترو په کولو سره عملي شول.

له هوایی برید مخکی د اونی حال (۲۰۱۵ زیږدیز کال، ۲۸ سپتمبر – ۰۲ اکتوبر)³

د سپتمبر ۲۸ مه، د دوشنبی ورځ

د افغان دولت او طالب ځواکونو⁴ تر منځ د سپتمبر د ۲۸ می سهار وختي په کندوز ښار کې درنه جگړه پیل شوه. د بی پولي ډاکټرانو (ایم ایس ایف) ټیم په ډېر شمېر د ټپي ناروغانو د درملني په تمه د پلان په جوړولو کار پیل کړ.

د بی پولي ډاکټرانو اداري (ایم ایس ایف) له ټولو کارکوونکو او هغو کارکوونکو څخه، چې د روغتون په پرمخ بېولو کې اړین وو، په روغتون کې د پاتي کېدو غوښتنه وکړه تر څو په ښار کې له گرځېدو راکرځېدو او یا روغتون ته د نه لاسرسي په صورت کې له راتلو څخه ډډه وکړي. د همدې ورځې د غرمې په وخت، د بی پولي ډاکټرانو (ایم ایس ایف) هغه افغان او نړیوال کارکوونکي چې په روغتون کې د هغوی شتون اړین نه وو، خپلو کورونو ته واستول شول.⁵

د یو معیاري چلند په توګه⁶، د بی پولي ډاکټرانو (ایم ایس ایف) له ناروغانو څخه له وسلوالي ډلې سره د تړاو په اړه پوښتنه نکوي. خو د کالیو (یونیفورم) ډول ته او نورو ځانګړتیاوو ته په کتو سره، داسې ښکارېده چې یو شمېر ټپي شوي جنګیالي روغتون ته راوړل کېدل.

د تراما مرکز (KTC) د پرانستي راهیسي، د ټپي شوو جنګیالیو لوی شمېر دولتي ځواکونه او پولیس تشکیلوي. د سپتمبر په ۲۸ مه د اونی په پیل کې، ډېر شمېر ټپي شوي جنګیالي طالبان وو. له دواړو خواوو څخه د ټپي شوو جنګیالیو تناسب د جګړې د شدت، د جګړې د لومړۍ جبهې د موقعیت او روغتون ته د لاسرسي او د روغتیايي اسانتیاوو د ممکنه شتون پر اساس توپیر کاوه.

کله چې جګړه سخته شوه، بی پولي ډاکټران (ایم ایس ایف) ناروغانو ته وړاندیز وکړ تر څو ټول نظامي مشخصات او جامې په روغتون کې له خپلو ځانونو څخه لرې کړي، ځکه په روغتون کې د شخړې د دواړو لوریو تر منځ چې تر درملني لاندې دي د تشنج د راکمولو لپاره د یو معیاري چلند په توګه ګڼل کیږي. د افغان دولت ځواکونو د بی پولي ډاکټرانو (ایم ایس ایف) د روغتون له ټیم سره بل روغتون ته د دولتي ټپي ناروغانو د لېږد لپاره کتنه وکړه. خطرناک ټپیان په روغتون کې پاتي شول، پداسې حال کې چې ډېر شمېر ټپي شوي دولتي ځواکونه نورو روغتونونو ته ولېږدول شول. لکه څنګه چې زموږ ټیمونه خبر دي، له دې څخه وروسته، د تراما مرکز یا روغتون ته هیڅ ټپي شوي دولتي ځواکونه رانه وړل شول.

³ د بی پولي ډاکټران (ایم ایس ایف) له ۲۸ مه د سپتمبر څخه تر ۲۸ د اکتوبر پورې د روغتیايي احصایې ته په بشپړ ډول لاسرسی نلري، ځکه چې مخکې له دې چې روغتیايي ارشیف، د ناروغانو فایلونه، او بسترشوو ناروغانو اسناد ټول د ودانې په منځنۍ برخه کې ایشول شوي وو چې د هوایي برید په پایله کې د هغوی ډېری برخې وېجاړې شوې.

⁴ بی پولي ډاکټران (ایم ایس ایف) په معمول ډول طالبانو او نورو مخالفو ډلو ته په افغانستان کې د "وسلوالو مخالفینو ډله" اصطلاح کاروي. په دې سند کې، د "طالبانو ځواکونه" اصطلاح ځکه کارول شوې چې د څېړنې لپاره د هغو خلکو له لوري چې مرکي ورسره ترسره شوي ډېره کارول کېده.

⁵ بی پولي ډاکټران (ایم ایس ایف) ډېر ځلي د خپلو کارکوونکو هغه شمېره راکموي چې د ډېرې نامنۍ پر وخت د ژوند ژغورني روغتیايي فعالیتونو د پرمخ بېولو لپاره اړین وي.

⁶ د یو بی طرفه روغتیايي اداري په توګه، بی پولي ډاکټران (ایم ایس ایف) له بی وسلوالي ډلې سره له وسلوالو څخه د تړاو په هکله پوښتنه نکوي ځکه د روغتیايي اصولو پورې اړونده مالومات نه ګڼل کیږي. د بی پولي ډاکټرانو (ایم ایس ایف) د ناروغانو اسنادو کې ایم ایس ایف د وسلې نشتون د پالیسي د یوې برخې په توګه د روغتون په دروازه کې د وسلو راټولولو ته په اړیکې سره، د "C" او "M" توري د ملکي او نظامي ناروغ ښودنه کوي. له دې پرته نور هیڅ جزیات، دا چې له کومې وسلوالي ډلې سره یو ناروغ تړاو لري نه ثبتیږي. کله چې نظامي ټپي ناروغان په روغتون کې د نړیوال بشري قوانینو له مخې جنګیالي یا وسلوال نه ګڼل کیږي.

د مازديگر په ۶ بجو، دوه طالب وسلوال روغتون ته راغلل تر څو بي پولې ډاکټران (ايم ايس ايف) ته د بڼار د خپل کنترول لاندې راوستو په اړه خبر ورکړي.

د شپې تر ۱۰ بجو پورې، د ايم ايس ايف ټيم د ۱۳۷ ټپيانو درملنه کړې وه، چې ۲۶ پکې ماشومان وو. ډېر شمېر ناروغانو د کوليو ژور ټپونه درلودل چې جراحتو د کيدې، لاس او پښو، او سر شديد عمليات ترسره کول.

د سپټمبر ۲۹ مه، د سه شنبې ورځ

د ايم ايس ايف مطبوعاتي خبرپاڼه نشر كړه چې ويلي وو چې "روغتون له ناروغانو ډك دي"، او دا چې "مونږ د بسترو شمېر د ناروغانو بې ساري بستربندو ته له ۹۲ څخه ۱۱۰ ته ډېر كړ، خو خلك روغتون راروان وو. مونږ ۱۳۰ ناروغان د روغتون په وارډونو، دهليزونو او حتى په دفترې خونو كې تر درملنې لاندې درلودل. د روغتون له ډكېدو او شخړې دوامداره كېدو سره، مونږ نشو كولى تر څو په روغتون كې د ټپيانو د نوې څپې د درملنې تر عهده ووخو."⁷

د ايم ايس ايف ټيم د طالبانو له استازو سره وكتل چې د روانې جگړې له امله د نورو سختو ناروغانو د بسترو لاندې په اړه خبرې اترې وكړي، تر څو ځينې ناروغان له روغتون څخه خارج شي او هغه ناروغان چې لا نورو روغتيايي خدمتونو ته بې اړتيا لري د چهاردرې كلينيك ته واستول شي.

د ايم ايس ايف يو موټر چې هوايي ډگر ته په لار وو د جگړې د لومړۍ جبهې څخه د تېرېدو پر مهال تر بريد لاندې راغى. د ايم ايس ايف كاركونكو موټر د خپلو ځانونو د خونديتوب لپاره موټر پرېښود. راتلونكې ورځ، موټر له روغتيايي توكو سره يوځاى روغ رمت وموندل شو.

په كندوز كې د ډېرېدونكې جگړې له امله، د ايم ايس ايف ادارې د كندوز د تراما مركز د موقعيت GPS كارديناسيون د ايميل له لارې يو ځل بيا د امريكا متحده ايالتونو د دفاع وزارت، افغان كورنيو چارو او دفاع وزارت او په كابل كې امريكايي ځواكونو ته ورواستاوه. د GPS كارديناسيون د كندوز تراما مركز په لاندې ډول دي: $36^{\circ}43'4.91''N$ $68^{\circ}51'43.96''E$ (د روغتون مركزي ودانۍ) $36^{\circ}43'4.29''N$ $68^{\circ}51'42.62''E$ (د كندوز تراما مركز كې د ادارې څانگې ودانۍ).

د امريكا متحده ايالتونو د دفاع وزارت او د امريكايي ځواكونو استازوليو مونږ ته راورسېدل او مونږ ته يې ډاډ راکړ چې كارديناسيون ټولو اړخونو ته ولېږل شو. د افغان د كورنيو چارو له لوري شفاهي تاييد تر لاسه شو. د ايم ايس ايف ادارې ملگرو ملتونو ته هم د منځگړي په توگه كارديناسيون واستاوه او د ايتلافي ځواكونو ته يې د هغو د استولو تاييدي راکړه.

د سپټمبر ۳۰ مه، د چهارشنبې ورځ

د چارشنبې په ورځ د ۱۳۰ ناروغانو څخه يې ۶۵ طالب ټپي وسلوال وو چې په روغتون كې تر درملنې لاندې وو. د دې ورځې په پيل كې، له روغتون څخه په ډېر شمېر ناروغان د روغتيايي سپارښتنو په وركولو سره خارج شول. دا مالومه نده چې آيا دا ناروغان په خپله د ايم ايس ايف او طالبانو د استازو تر منځ د خبرو اترو په ترڅ كې د بسترو د خوشې كولو لپاره له روغتون څخه خارج شوي او يا دا چې د امنيتي گواښونو د ډېرېدو له امله وتلي، ځكه داسې اوازې خپرې شوي چې دولتي ځواكونه د كندوز ښار د بيانيولو لپاره چمتووالى نيسي. له روغتون څخه د ناروغانو د خارجېدو سره سم، نوې ناروغان بستربدل.

د چهارشنبې په ورځ، ايم ايس ايف خبر تر لاسه كړ چې دوه ټپي طالبان د لويې رتبې كسان دي. دا انگېرنه د مختلفو دلايلو پر بنسټ كېده ځكه د ډېرو وسلوالو له لوري روغتون ته راورل شول، او همدارنگه د د هغوى د روغتيايي حالت په اړه دوامداره پوښتنو كول تر څو له روغتون څخه په چټكه د خارجېدو لپاره درملنه تېره كړي.

د اكتوبر ۱، د پنجشنبې ورځ

په واشنگټن كې د امريكا متحده ايالتونو چارواكو له ايم ايس ايف څخه پوښتنل چې آيا روغتون او يا د ايم ايس ايف نورو ودانيو كې خو په ډېر شمېر طالبان شتون نلري او زمونږ د كاركونكو د خونديتوب په اړه يې پوښتنې وكړي. مونږ په ځواب كې ورته وويل چې زمونږ كاركونكي په كندوز كې په ټول ظرفيت سره كار كوي او دا چې روغتون، د طالبانو ټپي وسلوالو په گډون، له ناروغانو څخه ډك دى چې ځينې يې د ايم ايس ايف د چهاردرې روغتيايي كلينيك ته استول شوي وو. ايم ايس ايف دا هم

⁷ <http://www.msf.org/article/Afghanistan-msf-hospital-overwhelmed-wounded-after-heavy-fighting-kunduz>

څرگنده کړه چې د خپل فعالیت د دوام په شرط روغتیایي ودانیو ته د درناوي د اړتیا په اړه مونږ د شخړې د ټولو اړخونو په اړه روښانه دريځ لرو.

د ملگرو ملتونو د اړیکو یوې سرچینې ایم ایس ایف ته سپارښتنه وکړه، چې په هغه ځای کې چې په اړه یې د شخړې ټولو اړخونو ته د GPS کارډیناسیون ورکړل شوی دی، "په کندوز کې د بمبارۍ د دوام سر بېرته" باید پاتې شي.

د اکتوبر ۲مه، د جمعې ورځ

د جمعې په ورځ، د تراما مرکز د دروازي پر سر د رېپډونکي بیرغ تر څنګ، په روغتون باندې د ایم ایس ایف دوه نور بیرغونه هم نصب شول.^۸ د کندوز تراما مرکز په کندوز ښار کې یواځنې ودانۍ وه چې د هوايي برید د شپې پر مهال د جنراتور د برېښنا په وسیله روښانه وو.

د هوايي برید څخه څو ساعته مخکې، ایم ایس ایف ته د فرانسوي او استرالیایي چارواکو له لوري خبر ورکړل شو چې د ایم ایس ایف نړیوال کارکوونکي د کندوز تراما مرکز کې د تښتوني له خطر سره مخ دي. دا خبر د فرانسې د سفارت له لوري د سپټمبر په ۲۹مه د هغې غوښتنې تر څنګ چې پکې له ایم ایس ایف څخه غوښتل شوي وو چې د تښتوني په صورت کې د ایم ایس ایف د نړیوالو کارکوونکو تیلیفوني او نورې د اړیکو مالومات ورکړي، راورسېد.^۹ په نړیوالو کارکوونکو کې د کیوبا، مالیزیا، هنګري، سویلي افریقا، او فلیپین هېوادونو اتباع شامل وو. د ایم ایس ایف د خطر ارزونې د یوې برخې په توګه، په کندوز، کابل او د ایم ایس ایف په مرکزي دفتر کې د تښتوني د خطر د ارزولو لپاره د ایم ایس ایف له ټیم سره ژورې خبرې اترې وشوې. د خطر د یوې خپلواکې ارزونې پر بنسټ، د تښتوني د خطر پر وړاندې د ډېرو امنیتي اقداماتو د کولو پرېکړه وشوه. له ټولو هغو افغان او نړیوالو کارکوونکو څخه چې په روغتون کې بېکاره وو وغوښتل شول، چې تر څو د ودانۍ تر ټولو کښته پور او اداري دفتر په خوندي خونو کې پاتې شي.

د شپې په ۱۰ بجو، له ۱۰۰ څخه په ډېر شمېر د ایم ایس ایف کارکوونکي او پیاوړان^{۱۰} وو چې د ځانګړو روغتیایي پاملرنو د ځانګړي (ICU) او بسترخونې لاندې په ټیټ پور یا تاکاو کې ویده وو. دا تاکاوې روغتون ته شخړو د رانږدې کېدو پر مهال د یو خوندي ځای په توګه تیار شوی وو. هغه کسان چې د شپې د ۱۰ بجو پر مهال وینښ پاتې وو وویل چې د تېرو شپو او ورځو د سختو شخړو په پرتله دا شپه ډېره ارامه وه.

مخکې له دې چې هوايي برید وشي، د ایم ایس ایف کارکوونکو دا تایید کړه چې ټوله شپه په روغتون او د روغتون په ګاونډ کې ارامه ارامې قایمه وه. د روغتون شاوخوا شخړه نه وه، هیڅ الوتکه د روغتون او د روغتون په ګاونډ کې نه څرخېده، د ګولپو اواز نه اورېدل کېده، او د روغتون په دننه کې د چاودنې هیڅ غږ نه اورېدل کېده. ځینو کارکوونکو وویل چې دوی دا هم کولی شوای چې د روغتون د ودانۍ بام ته وځيږي چې د ورځې پر مهال د روغتون په ګاونډ کې د ګولپو د تلو راتلو له امله له دې کار څخه منع شوي وو. ټولو کارکوونکو تایید کړه چې د روغتون دروازه بنده وه او دا چې د ایم ایس ایف بې وسلې ګاردان په دننه باندې بوخت وو.

د شپې د ۱۲:۲۰ او ۱:۱۰ بجو په شاوخوا کې، د ایم ایس ایف کارډیناتور یا همغږی کوونکی د روغتون د امنیت په موخه له د روغتون له ودانۍ څخه لیدنه وکړه. کارډیناتور خبر ورکړ چې په روغتون کې ارامې ده، کوم وسلوال پکې شتون نلري، او نه په روغتون او یا له روغتون څخه بهر د شخړې اواز نه اورېدل کېږي. ایم ایس ایف ټول ګاردان یا ساتونکي په دندو بوخت وو، او ایم ایس ایف خپل روغتون تر خپل واک او کنټرول لاندې نیولی وو.

^۸ د جمعې په ورځ، د روغتون شاوخوا شخړه کمه شوه، چې د ایم ایس ایف کارکوونکو کولی شوای چې د بام پر سر په ګولپو د لګېدو د ډار پرته وځيږي.

^۹ ایم ایس ایف دا جزیات د سپټمبر په ۳۰مه د چهارشنبې په ورځ تر لاسه کړل.

^{۱۰} د ایم ایس ایف له پالیسي سره سم، په روغتون کې د یو ناروغ پر سر یوه پیاوړ ته اجازه وه.

د ایم ایس ایف ټولو کارکوونکو خبر ورکړ چې د و وسلو نشتون پالیسي ته د کندوز تراما مرکز یا روغتون کې درناوی شوی دی.¹¹ د هوايي بریدونو څخه یوه اونۍ مخکې، د روغتون ته وسلو د راوړلو قانون په بشپړ ډول پلي کېده او هر وخت تر کنټرول لاندې وو، او د ایم ایس ایف ټول کارکوونکو په خپلو مرکو کې وویل چې طالبانو او افغان ځواکونو د وسلو نشتون پالیسي سره سم عمل کاوه.

د ایم ایس ایف د ټولو مالوماتو پر اساس، د تراما مرکز او شاوخوا یې د ډزو اواز نه اورېدل کېده او خپلو قوانینو ته په درناوي سره د تراما مرکز د ایم ایس ایف له کنټرول لاندې وو.

د سپټمبر له ۲۸مې څخه د اکتوبر تر ۲مې پورې روغتیايي مالومات/ارقام

د سپټمبر له ۲۸مې څخه د اکتوبر تر ۲مې پورې، ایم ایس ایف په منځنۍ کچه هره ورځ ۱۱۷ ناروغان درلودل چې تراما مرکز ته راوړل کېدل. د ایم ایس ایف روغتیايي شمېرې ښيي چې ډېر شمېر ناروغان سخت ژور ټپونه درلودل.

یواځې په ۶ ورځو کې، د ۲۰۱۵ کال د سپټمبر له ۲۸ څخه د اکتوبر تر ۲ پورې، ایم ایس ایف په بېړنۍ خونه کې د ۳۷۶ ناروغانو درملنه وکړه. هغه شمېره چې په سور او تور رنګ بنودل شوي د ناروغانو د سخت وضعیت ښودنه کوي.¹² د سپټمبر په ۲۸مه ۳۲ په سلو کې سور او تورو کټګوریو کې وو. د سپټمبر په ۲۹مه دا سلنه ۵۳ ته لوړه شوه، او بیا د سپټمبر په ۳۰مه ۳۵ سلنې ته راکښته شوه. وروسته، د اکتوبر په لومړۍ نیټه ۵۰ سلنې ته بېرته لوړه شوه. د اکتوبر په ۲مه، دا سلنه ۲۶ ته راکښته شوه.

د دې وخت څخه څو میاشتې وړاندې، د هغو ناروغانو سلنه چې د سور رنګ پر اساس بېړنۍ خونې ته راننوتل په منځنۍ کچه ۵ سلنې ته رسېدل. له هوايي برید څخه مخکې د یوې اونۍ پر مهال د کټګوریو شدت لامل د شخړې له امله خطرناک ټپونه وو، او همدارنګه، یواځې د خطرناکو کټګوریو ناروغانو د شخړو په بهیر کې د روغتیايي پاملرنې په لټون د سفر خطر پر ځان اخیسته.

د ۳۷۶ ناروغانو له ټولیزې شمېرې څخه د ۶ ورځو په بهیر کې په بېړنۍ خونه کې، ۱۱ په سلو کې ښځې او ۱۶ په سلو کې ماشومان وو چې عمر ونه یې له ۱۵ کالو څخه ټیټ وو. په دې دوران کې ایم ایس ایف ۱۳۸ جراحي عملیات ترسره کړل. په عملیات خونه کې ۲۹ سلنه، د هوايي برید څخه یوه اونۍ وړاندې د لپراتومي¹³ پورې اړونده عملیات ترسره شول.

---

¹¹د کندوز د تراما مرکز د پړانستې راهیسې، د ډېرو کمو استثناوو پر اساس، کله به چې خطرناک ناروغ روغتون ته راوړل کېده، د روغتون دروازه به د هغه په لوري خلاصه وه تر څو ناروغ بېړنۍ خونې ته ولېږدول شي پرته له دې چې هغه کسان چې ناروغ لېږدې لومړی تلاشي او وکتل شي. پداسې حالاتو کې، د وسلو نشتون پالیسي ماتېده خو بېرته په چټکۍ سره پلي کېده.

¹²سور رنګ ښيي چې ناروغ سملاسي روغتیايي پاملرنې ته اړتیا لري. تور رنګ ښيي چې ناروغ مړ شوی او یا له راتلو سره سم مړ شوی دی. دا رنګونه، د شنو او زیرو رنګونو په ګډون، د سویلي افریقا د تریاژ سیستم (SATS) پر بنسټ په بېړنۍ خونه کې ټولو ناروغانو ته منسوبیږي.

¹³لپراتومي د ژوند د خونديتابه د ګډې بېړنۍ جراحي عملیاتو ته ویل کیږي.

د امریکا متحده ایالتونو د ځواکونو له لوري هوایی برید (۲۰۱۵ زېږديز کال، د اکتوبر ۳مه، د سهار وختي)

د ټولو مالوماتو سره سم، د امریکایي ځواکونو له لوري هوایی بریدونه د اکتوبر په ۳مه سهار وختي د ۲:۰۰ او ۲:۰۸ بجو تر منځ کې پیل شول.

د شپې تر ناوخته پورې، د ایم ایس ایف روغتون د هوایی برید په ټول بهیر کې په فعالیت بوخت وو او خپلې چارې یې پر مخ بېولې. روغتیایي کارکوونکو د شپې د آرامې فضا څخه په کار اخیستنې، کونینس کاوه تر څو هغه ناروغان چې له عملیاتو څخه پاتې دي عملیات ترسره کړي. کله چې هوایی برید پیل شو، په روغتون کې ۱۰۵ ناروغان وو. ایم ایس ایف د دې اټکل کوي چې د ۳ او ۴ ناروغانو تر منځ دولتي ټپي سرتیري وو، او نږدې ۲۰ ټپي وسلوال طالبان وو. د برید پر مهال، یو سل او څلویښت افغان او ننه نړیوال کارکوونکي په روغتون کې وو. پر همدې مهال، د ICRC استازي هم په روغتون کې شتون درلود.¹⁴

داسې اټکل کېږي چې هوایی بریدونو نږدې یو ساعت دوام وکړ. د ځینو مالوماتو او توضیحاتو پر اساس داسې ویل کېږي چې د هوایی بریدونو یو ساعت دوام وکړ چې د هر برید تر منځ ۱۵ دقیقې وقفه راتله او نږدې د ۳:۰۰ او ۳:۱۵ دقیقو ترمنځ پای ته ورسېد.

---

¹⁴د سپتمبر په ۲۸، د ICRC دوه روغتیایي کارکوونکو د کندوز تراما مرکز کې روغتیایي فعالیتونو سره مرسته کوله. د برید پر مهال، یو له کارکوونکو څخه په روغتون کې وو. د ایم ایس ایف ۱۴۰ کارکوونکي په روغتون کې شتون درلود، داسې حال کې چې په همدې شپه ۸۰ کارکوونکي پر دندو بوخت وو.

د امریکایي ځواکونو د هوايي برید پر مهال د ایم ایس ایف له لوري د تیلیفوني اړیکو لنډ جزیت¹⁵

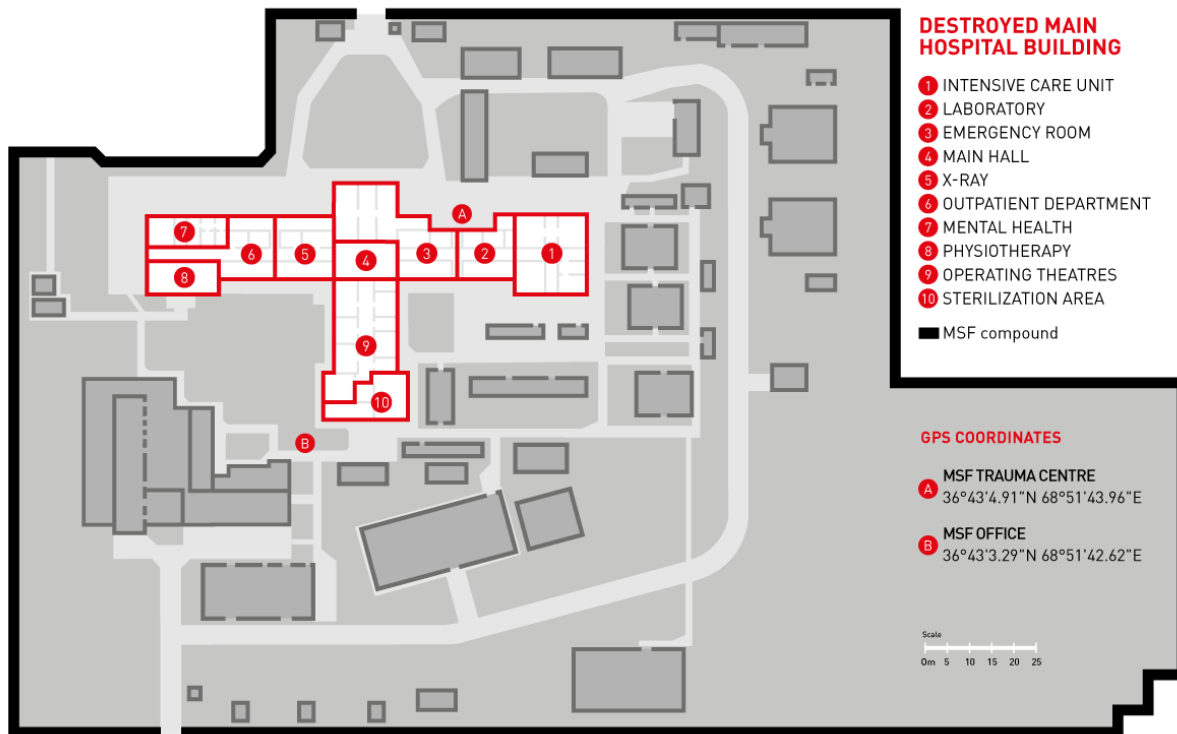
ایم ایس ایف ډېر زنگونه ووهل او په ډېر شمېر تیلیفوني پیغامونه یې د هوايي برید د درېدو لپاره ولېږل:

- د سهار د ۲:۱۹ دقیقو پر مهال، په کابل کې د ایم ایس ایف د استازي له لوري ناتو ځواکونو ته زنگ ووهل شو او خبر یې ورکړ چې روغتون تر برید لاندې دی
- د سهار د ۲:۲۰ دقیقو پر مهال، په کابل کې د ایم ایس ایف د استازي له لوري ICRC ته زنگ ووهل شو او خبر یې ورکړ چې د روغتون په هوايي برید کې ویشتل کېږي.
- د سهار د ۲:۳۲ دقیقو پر مهال، د ایم ایس ایف له لوري OCHA د ملګري/نظامي اړیکو سرچینې ته زنگ ووهل شو او خبر یې ورکړ چې روغتون د روانو هوايي بریدونو لاندې دی
- د سهار د ۲:۳۲ دقیقو پر مهال، په نیویارک کې د ایم ایس ایف له لوري په واشنگتن کې د امریکا د دفاع وزارت له چارواکو سره اړیکه ونیول شوه او په روغتون باندې د هوايي برید څخه خبر ورکړ
- د سهار د ۲:۴۵ دقیقو پر مهال، په افغانستان کې د OCHA د ملګري/نظامي اړیکو سرچینې له لوري په کابل کې ایم ایس ایف یو پیغام ترلاسه کړ او ایم ایس ایف ته یې "ډېرو ادارو" ته د مالوماتو د لېږلو تاییدي ورکړه.
- د سهار د ۲:۴۷ دقیقو پر مهال، په کابل کې د ایم ایس ایف له لوري یو تیلیفوني پیغام د ناتو ځواکونو ته واستول شو او خبر یې ورکړ چې یو کارکوونکی مړ او د نورو ډېر کارکوونکو په اړه توضیحات ندي ورکړل شوي.
- د سهار د ۲:۵۰ دقیقو پر مهال، په کابل کې ایم ایس ایف د افغانستان د کورنیو چارو وزارت ته د هوايي برید په اړه خبر ورکړ. افغان کورنیو چارو وزارت وویل چې دوی به د ځمکنیو ځواکونو سره په اړیکه کې شي.
- د ۲:۵۲ دقیقو پر مهال، په کابل کې د ایم ایس ایف ادارې د ناتو له لوري تیلیفوني پیغام ترلاسه کړ او ویلي وو چې، "مونږ د پېښې په اړه خوشیني شوو، مونږ اوس هم نه پوهېږو چې څه پېښ شوي."
- د ۲:۵۶ دقیقو پر مهال، په کابل کې د ایم ایس ایف له لوري ناتو ځواکونو ته پیغام واستول شو او د بریدونو په درېدو مو ټینګار کاوه او د ډېرې کچې تلفاتو د اټکل په اړه مو خبر ورکړ.
- د ۲:۵۹ دقیقو پر مهال، په کابل کې ایم ایس ایف د ناتو ځواکونو څخه یو تیلیفوني پیغام ترلاسه کړ او لیکلي وو چې، "مونږ تر خپله وسه کوشښ کوو، او تاسو ټول ته دعاوې کوو."
- د ۳:۰۴ دقیقو پر مهال، د ایم ایس ایف له لوري ناتو ځواکونو ته تیلیفوني پیغام واستول شو چې روغتون په اور کې سوځي.
- د ۳:۰۷ دقیقو پر مهال، په کابل کې د ایم ایس ایف له لوري OCHA د ملګري/نظامي اړیکو سرچینې ته تیلیفوني پیغام واستول شو چې روغتون په اور کې سوځي.
- د ۳:۰۹ دقیقو پر مهال، په کابل کې ایم ایس ایف د OCHA د ملګري/نظامي اړیکو سرچینې له لوري یو پیغام ترلاسه کړ او پوښتل یې چې آیا بریدونه دریدلي دي.
- د ۳:۱۰ دقیقو پر مهال او بیا د ۳:۱۴ دقیقو پر مهال، په نیویارک کې د ایم ایس ایف له لوري د امریکا دفاع وزارت چارواکو سره د روانو هوايي بریدونو په اړه په دوامداره توګه اړیکې ونیول شوې.
- د ۳:۱۳ دقیقو پر مهال، په کابل کې د ایم ایس ایف له لوري OCHA د ملګري/نظامي اړیکو سرچینې ته یو تیلیفوني پیغام واستول شو، او ورته وویل شول چې بریدونه ودرول شول.
- د ۳:۱۳ دقیقو پر مهال، د OCHA د ملګري/نظامي اړیکو سرچینې له لوري یو تیلیفوني پیغام ترلاسه شو، چې لیکلي وو چې په شمال کې ناتو ځواکونو ته او په کابل کې CJOC او همدارنګه په کابل او شمال کې افغان ملي ځواکونو ته مالومات واستول شول.
- د ۳:۱۸ دقیقو پر مهال، په نیویارک کې د ایم ایس ایف له لوري په واشنگتن کې د امریکا د دفاع وزارت ته یو تیلیفوني پیغام واستول شو او ورته خبر ورکړل شو چې یو کارکوونکی وژل شوی او د نورو ډېرو کارکوونکو په اړه توضیحات نشته.

¹⁵ ټول وختونه چې بنودل شوي، په افغانستان کې د خايي وخت پر اساس لیکل شوي.

د مختلفو، دقیقو، او پر نښه سم یو لړ هوایي بریدونو د روغتون منځنۍ ودانۍ تر برید لاندې راوسته چې د روغتون پاتې ځایونه په نسبي ډول تر برید لاندې رانغلل. د روغتون ودانۍ د GPS کار دیناسیون سره، چې د شخړې ټولو خواوو ته ورکړل شوی وو سم برابر شوی وو (د GPS کار دیناسیون د روغتون د منځنۍ ودانۍ څخه نیول شوی وو کوم چې د هوایي برید لاندې راغی).

MSF TRAUMA HOSPITAL KUNDUZ, AFGHANISTAN

کله د روغتون منځنۍ ودانۍ د هوایي برید لاندې راغله، له درې عملیاتي خونو څخه یوه یې تر کار لاندې وه. د ایم ایس ایف درې نړیوالو او ۲۳ افغان کارکوونکو په همدې منځنۍ ودانۍ کې د ناروغانو درملنه کوله او یا یې جراحي عملیات ترسره کول. د ځانگړو روغتیايي پاملرنې (ICU) څانگه کې ۸ ناروغان وو او په عملیاتي خونو کې ۶ ناروغان تر درملنې لاندې وو.

هغه کارکوونکي او ناروغان چې د امریکایي ځواکونو د هوایي برید څخه ژوندي راووتل، د د ایم ایس ایف په روغتون باندې د برید د مختلفو ځایونو شاهدان دي.

د ایم ایس ایف کارکوونکي وایي چې ICU، چېرته چې د ایم ایس ایف کارکوونکو د یو شمېر بې حرکت ناروغانو درملنه کوله چې یو شمېر یې اکسیجن لاندې وو، لومړنۍ خونه وه چې وویشتل شوه. په ICU کې دوه ماشومان هم وو. د ایم ایس ایف کارکوونکي ICU ته د برید پر مهال د دغو سختو ناروغانو د درملنې لپاره تلل او راتلل او په مستقیم ډول په لومړي برید کې ووژل شول او یا د هغه اور لاندې چې ودانۍ یې پوښلې وه وسوځېدل. هغه ناروغان چې حرکت یې نشو کولی په ICU کې په خپلو بسترو کې وسوځېدل.

د ICU د ویشتنو نه وروسته، هوایي بریدونه له ختیځ نه د لویدیځ په لوري د روغتون اخري برخه باندې پیل شول. د روغتون د ځانگړې روغتیايي پاملرنې (ICU) خونه، ارشیف، لابراتوار، بېرني خونه، ایکسري، د سرپايي ناروغانو ځانگي، د دماغي ناروغیو د درملنې او فزیوتراپي ځانگي او همدارنگه عملیات خونې د څیڅپاندو بریدونو له کبله ویجاړې شوي.

د لومړي هوایي برید وروسته، د ایم ایس ایف روغتیايي ټیم چې په عملیات خونه کې یې کار کاوه، د تعقیم خونه کې یې ځانونه خوندي کړل. په عملیات خونه کې دوه ناروغان، چې له درملنې لاندې وو، په هوایي برید کې ووژل شول.

د ایم ایس ایف نړیوال کارکوونکي، چې په اداري دفتر کې ویده وو، د چاودنو د اواز په اورېدو سره راوینښ شول. د ایم ایس ایف یو نرس کارکوونکي د اداري دفتر ودانۍ ته چې یو لاس یې د چاودنې له امله په پری شوی وو او له سر نه تر پښو پورې په خاورو او وینو لړلې وه راغله. د نرسې له سترگې او اوروفرنکس یا ستوني څخه وینې روانې وې. د اداري دفتر په ودانۍ کې د روغتیايي ټیم له لوري د نرسې د روغتیا لپاره سملاسي درملنه برابره کړه.

د هوایي بریدونو له دوام سره، ډېر شمېر کارکوونکو هغې الوتکې ته چې غږ یې تر ډېره اورېدل کېده کتل. د الوتکې چې اواز یې په دوامداره توگه د AC-130 په کچه اورېدول کېده، د ایم ایس ایف د روغتون برسېره څرخېده. له هغو کسانو سره چې مرکي ترسره شوي وویل چې داسې لویې چاودنې کېدې چې ځمکه به یې ښوروله. داسې لویې چاودنې د پرله پسې هوایي بریدونو له امله ترسره کېږي. د ایم ایس ایف کارکوونکو څرگنده کړه چې د الوتکو له لوري گولی او مرمی ویشتل کېږي.

ډېرو کارکوونکو وویل چې دوی ولیدل چې په ډېر احتمال سره له الوتکې له لوري خلک په مرمیو ویشتل کېږي، پداسې حال کې چې خلکو هڅه کوله له روغتون څخه چې د هوایي بریدونو لاندې وو ځانونه په تېښته وباسي. ځینو مالومات ښيي چې هغه خلک چې په تېښته کې وو، د الوتکې د مرمیو له لوري څارل کېدل. د ایم ایس ایف ډاکټران او نور کارکوونکي د روغتون مختلفو ځایونو ته د خونديتوب په موخه په مندو کې په مرمیو ویشتل شول.

د ایم ایس ایف یو کارکوونکي وویل، چې یو ناروغ چې په لاسي څوکۍ کې ناست وو او کوبښښ یې کاوه چې د بسترخونې څخه وتښتي، په هوایي برید کې د بمې چرو له امله ووژل شو. د ایم ایس ایف یو ډاکټر په یوه چاودنه کې د خپلې پښې له پرېکېدو څخه ډېر ځورېده چې وروسته د ایم ایس ایف د ټیم له خوا یې په یو بېرني مېز باندې عملیات ترسره شول خو په پای کې په هممهغه مېز باندې ومړ. د ایم ایس ایف نورو کارکوونکو وویل چې دوی خلک لیدل چې منډې یې وهلې پداسې حال کې چې په اور کې به سوځېدل او وروسته به په ځمکه بې سده راولوېدل. د ایم ایس ایف یو کارکوونکي د هوایي بریدونو د چرې له امله سر غوڅ شو.

که څه هم کارکوونکو سره د مرکو او اخیستل شوو انځورونو په ترڅ کې دا مالومه شوه چې د روغتون منځنۍ ودانۍ د هوایي بریدونو یواځنۍ موخه وه، د روغتون سویلي برخې په گډون چېرته چې د ایم ایس ایف بې وسلې گاردان د چرو د خوړو د تېونو له امله مړه شوي وو، د روغتون نورې برخې هم تر برید لاندې راغلې.

MSF TRAUMA HOSPITAL KUNDUZ, AFGHANISTAN

MSF TRAUMA CENTRE
36°43'4.91"N 68°51'43.96"E

MSF OFFICE
36°43'3.29"N 68°51'42.62"E

BEFORE

21 June 2015

AFTER

8 October 2015

■ MSF compound

که څه هم د روغتون منځنی ودانۍ د برید لاندې هدف وو، لکه څنګه چې په انځورنو کې لیدل کیږي، په همدې ودانۍ کې ځینې داسې خونې وې چې په برید کې تر ډېره ونه ویشتل شوې چې یوه د عملیات خونې ختیځه برخه وه، همدارنګه د تعقیم خونې چې د عملیات خونې ډېر شمېر کارکوونکو په سملاسي توګه له برید وروسته همدې ځای ته د خونديتوب لپاره ورمندې کړې.

د ایم ایس ایف هیڅ کارکوونکی په روغتون کې له بریده مخکې او د برید پر مهال د وسلوالو او شخړې شتون نه تاییدوي.

د امریکایي ځواکونو له لوري هوایي بریدونه د سهار د ۳ او ۳:۱۳ بجو تر منځ ودرېدل.

د ټولو وژل شوو کسانو شمېره، د ۱۰ پیژندل شوو ناروغانو، ۱۳ پیژندل شوو کارکوونکو، او ۷ نورو جسدونو په ګډون چې د سوځېدنې له کبله یې پیژندل ناشونی وو او اوس هم د تشخیص د پروسې لاندې دي، ۳۰ ته رسېږي (دا جسدونه په مناسبه توګه بنځ شول). د ایم ایس ایف یو کارکوونکی او دوه ناروغان چې چې اوس هم ورک دي او داسې ګڼل کیږي چې مړه به وي او یا بنایي په سوځېدلو جسدونو کې به وي، خو د عدلي طب کتنې لا تراوسه پای ته ندي رسېدلې. په سوځېدلو جسدونو کې پېوازان هم بنایي شتون ولري چې له ناروغانو سره په یوه خونې کې وو. دا د تلفاتو نهایی شمېره نده، ځکه د روغتون د خاورو لاندې بنایي نور جسدونه هم شتون ولري.

د امریکایي ځواکونو له هوایي برید وروسته جزیات (د اکتوبر ۳مه) 16

کله چې هوایي برید ودرېد، ایم ایس ایف، اداري دفتر ودانۍ ته، د ټیپانو د راتلو په اړه خبر ورکړ چې خلکو په ډارېدونکي حالت کې کانکې کولې او چغې یې وهلې.

د سهار د ۳ څخه تر ۴ بجو پورې، د ایم ایس ایف کارکوونکي په روغتون کې چېرته چې دوی ځانونه خوندي کړي وو، پاتې وو. نور کارکوونکي په روغتون کې د ورکو ملګرو د لټون لپاره ګرځېدل، په ځانګړي توګه د ICU، عملیات خونې او بېړنۍ خونې روغتیايي کارکوونکي.

له هوایي برید څخه وروسته په سملاسي توګه، د ایم ایس ایف روغتیايي کارکوونکو د ټیپانو د ژوند د ژغورنې روغتیايي درملنې پیل کړې. د ایم ایس ایف کارکوونکو هغه روغتیايي سامان الات چې پاتې وو راتول کړل او اداري خونې یې د بېړنۍ خونې په توګه وکارولې چې دوی پکې د دفتر او پخلنځای په میزونو باندې د جراحی عملیات ترسره کول. روغتیايي ټیم سخت او خطرناک ناروغان له هغو ناروغانو څخه بیل کړل چې حالت یې ډېر نه وو خراب تر څو په منظم ډول درملنه وشي. په سختو او وخیمو ناروغانو کې د ایم ایس ایف هغه کارکوونکي هم شامل وو چې د نورو ټپونو تر څنګه یې پینې یې له لاسه ورکړې وې، سینې یې سخت او په وخیم ډول ټپې شوې وې، او یا د ګېډې د وینو رګونه یې شلېدلې وو. د ایم ایس ایف روغتیايي کارکوونکو هڅه کوله تر څو له ځینو ناروغانو څخه چې ډېره وینه یې درملنه وکړي. روغتیايي کارکوونکو د ناروغانو سینو ته نلکې ورننویستلې تر څو وینې راووباسي او د درد د کمولو لپاره یې درملنې ترسره کړې. د اداري دفتر په ودانۍ کې د ایم ایس ایف یواځې دوه کارکوونکي د عملیاتو پر مهال خپل ژوند له لاسه ورکړ.

د ایم ایس ایف کوارډیناتور یا همغږی کوونکي د عامې روغتیا له وزارت سره د امبولانسونو د رالېږلو لپاره اړیکه ونیوله تر څو ټیپان ولایتی روغتون انتقال کړي.

د عامې روغتیا وزارت امبولانسونه نږدې ۵:۴۵ بجې د کندوز تراما مرکز ته راوړسېدل. ډېر شمېر کارکوونکي وایي چې د امبولانسونو له رارسېدو سره سم، د ځینې افغان ځانګړي ځواکونه د ایم ایس ایف روغتون ته راننول او ځینې یې په دروازه کې ودرېدل.

¹⁶د روغتون په داخل کې، دا د ایم ایس ایف د ټیم لپاره له امکان څخه لرې وه چې ونیسي چې دا بریدونه د امریکایي ځواکونو له لوري ترسره شول. خو وروسته بیا امریکا متحده ایالتونو او نظامي استازو ومنله چې برید د دوی له لوري ترسره شوی.

د عامې روغتیا وزارت او ایم ایس ایف امبولانسونو ناروغان په دوه پېرو کې د عامې روغتیا وزارت ولایتی روغتون ته ولېږدول. د ناروغانو د لېږد پر مهال، وضعیت خراب وو ځکه په ډېر شمېر ناروغانو لېږد ته اړتیا وه او افغان ځانگړي ځواکونه روغتون ته راوړسېدل چې د روغتون څخه د بهر د شخړه هم روانه وه. ځینو افغان ځانگړو ځواکونو په د عامې روغتیا وزارت او ایم ایس ایف امبولانسونو کې د ټپي طالبانو لټون کاوه. د سهار نږدې ۶ بجې، یو امبولانس له تراما مرکز څخه د وتو پر مهال له برید لاندې راغی. د مرمیو نښې په موټر باندې اوس هم پاتې دي.

د سهار د ۷:۳۰ او ۸ بجو تر منځ، د ایم ایس ایف ټول نړیوال کارکوونکي او د ICRC استازي د هوايي ډگر پر لور له روغتون څخه وویستل شول. افغان ملي اردو ځواکونو له ایم ایس ایف څخه په خپلو نظامي موټرو کې د هغوی د لېږد وړاندیز وکړ. د ایم ایس ایف ټیم غوره وگڼله تر څو خپل کارکوونکي د ایم ایس ایف په ځانگړو موټرو کې ولېږدوي. د ایم ایس ایف له لوري پرېکړه وشوه تر څو کارکوونکي د ایم ایس ایف په موټرو کې کینډول شي او تر مخ او تر شا یې د افغان ملي اردو ځواکونه بدرگه کړي.

د سهار د ۸:۳۰ په شاوخوا کې، د تراما مرکز کې د ایم ایس ایف پاتې کارکوونکي خبر ورکړ چې د کندوز تراما مرکز د دروازي مخکې شخړې بیا پیل شوې. شخړې هغه کسان چې په روغتون کې پاتې وو اړ کړل چې د یو ساعت لپاره د روغتون په تاډاوي کې ځانونه خوندي کړي.

د اکتوبر د ۳مې راهیسې، د امریکایي ځواکونو له لوري د ویجاړ شوي روغتون فعالیتونه په ټپه دریدلي دي.

د څېړنې لومړنۍ پایلې

ایم ایس ایف، د ۲۰۱۵ کال د اکتوبر په ۳مه په روغتون باندې د امریکایي برید څخه مخکې، د برید پر مهال، او له برید وروسته پېښو د لومړنیو پلټنو پر بنسټ لاندې لاندې پایلو ته رسېږي.

- هغه تړون او موافقه، چې د نړیوال بشري قوانینو پر اساس زموږ د روغتیايي اسانتیاوو بې طرفۍ ته درناوی کوي په بشپړ ډول په خپل ځای وه او مخکې له هوايي بریدونو څخه له ټولو ښکېلو خواوو سره پرې موافقه شوې وه.
- د کندوز تراما مرکز د یو روغتون په توګه د ۱۰۵ بستري ناروغانو په درلودلو او د هوايي بریدونو پر مهال د جراحي عملیات په روان ساتلو سره په بشپړ ډول فعال وو.
- د وسلې نشتون پالیسي په ګډون، د ایم ایس ایف ټول قوانین په روغتون کې پلي کېدل او درناوی ورته کېده او د هوايي بریدونو پر مهال ایم ایس ایف خپل روغتون تر خپل کنترول لاندې راوستلی وو.
- د روغتون په ودانۍ کې هیڅ وسلوال شتون نه درلود او د هوايي برید پر مهال د کندوز تراما مرکز کې هیڅ شخړه روانه نه وه.
- د شخړې ښکېلو خواوو ته د GPS کارډیناسیون په دقیق توګه ورکړل شوي وو او په کابل او نیویارک کې د ایم ایس ایف ادارو له لوري د شخړې له ښکېلو خواوو سره د هغوی د خبرولو لپاره اړیکې ونیول شوې.

د دې پایلو پر بنسټ، د هغو قوانینو پر سر، چې له مخې یې روغتونونه په جګړه ییزو سیمو کې فعالیت کوي د پراخې موافقې او بې له قیدو شرطه د دغو قوانینو په رسمیت پېژندلو په سملاسي توګه اړتیا لیدل کېږي. له دې څخه مطلب دا دی چې:

- یو فعال روغتون چې د ناروغانو درملنه کوي، د بېلګې په توګه د کندوز روغتون، خونديتوب ته اړتیا لري او باید تر برید لاندې رانشي.
- ټپي وسلوال باید د کرکې او تبعیض پرته تر درملني لاندې ونیول شي او باید برید پرې ونشي.
- روغتیايي کارکوونکي باید شکنجه او ټپي وسلوالو ته د درملني د برابرول له امله برید پرې ونشي.